

2008. – 68 с., для учителів біологічних дисциплін та студентів спеціальностей «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія. Практична психологія», «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія. Основи аграрного виробництва», «Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія. Біологія».

Матеріали дослідження слугують науковою базою забезпечення технологічної компетентності вчителя, для організації психолого-педагогічних семінарів, проведення засідань педагогічної ради в загальноосвітній школі; в системі підвищення кваліфікації вчителів і керівників шкіл; для викладачів і студентів під час вивчення курсів природничих дисциплін у вищих навчальних закладах.

Системний підхід до творчого розвитку школярів забезпечує глибоке осмислення сутності природи, усвідомлення учнями її цілісності, існування природних взаємозв'язків. Врахування змістового аспекту навчального матеріалу й методів дослідження конкретної природничої науки - один з критеріїв добору способів та прийомів ефективного навчання.

Література

1. Гриньова М.В., Страшко С.В., Животовська Л.А., Пескун С.П. Формування мислення у підлітків при викладанні зоології. – Полтава: АСМІ, 2002. – 336с.
2. Пескун С.П. Формування творчості старшокласників у процесі вивчення курсу "Біологія 10-12". Система "Дидактосервіс". - Полтава: АСМІ, 2005. – 170 с.
3. Пескун С.П. Творчий розвиток старшокласників як умова формування самостійності та відповідальності. Система „Дидактосервіс” // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. – Випуск 6 (45) – Полтава, 2005. – Серія „Педагогічні науки” – С.222-229.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ВСЕОБУЧ БАТЬКІВ ТА СІМЕЙНЕ ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

*Пивовар Н.М., Коваль О.В.
Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

За умов посилення екологічної кризи на Землі, нагромадження значного негативного соціального досвіду спілкування з природою, надзвичайно актуальним є екологічне просвітництво саме батьків. Оскільки у сім'ї дитина отримує перші знання про природу та набуває перші навички спілкування з нею.

Анкетування батьків, яке проводилося на базі Інституту проблем виховання АПН України, засвідчило, що вони недостатньо обізнані з екологічними питань, мало уваги приділяють вихованню у дітей бережливого ставлення до природи, рідко бувають із ними у природі, не завжди дотримуються екологічних вимог у побуті та способі життя, не звертають уваги на їх порушення членами сім'ї, нерідко самі мають шкідливі звички.

Чимало помилок допустили батьки навіть в оцінюванні впливу своєї професії на довкілля, значна частина батьків вважають, що їхня професійна діяльність не справляє ніякого впливу на довколишнє середовище.

Велику тривогу викликає й те, що більшість учнів не бачать особистої причетності до екологічних проблем і вважають, що не можуть брати участь у їх вирішенні. Такі дані вказують на недостатню увагу сім'ї, щодо виховання екологічної свідомості своїх дітей. У той час як саме в ній закладаються основи соціального досвіду спілкування з природою.

Налагодження методичної взаємодії школи та сім'ї в екологічному вихованні учнів передбачає, що зазначені соціальні інститути керуються однаковими теоретичними позиціями щодо сутності, завдань та шляхів здійснення цього виховання, з огляду на які добираються відповідні виховні впливи на учнів.

Складність всеобучу батьків як об'єкта екологічної освіти полягає в тому, що у них вже сформоване власне світосприйняття. А механічно засвоєне від них дітьми споживацьке ставлення до природи надзвичайно важко піддається корекції у виховному процесі школи.

Робота з батьками повинна бути неперервним процесом. Велика увага має приділятися спільній діяльності дітей та дорослих, так як саме через діяльність людина впливає на оточуючий світ. Крім того, такий підхід сприяє співпраці, емоційному та психологічному зближенню батьків та дітей.

Вивчення даної проблеми засвідчило, що не всі сучасні школи переймаються екологічною просвітою батьків, обґрунтовуючи це браком часу вчителів та зайнятістю останніх. Але сучасне життя вимагає підвищення екологічної культури серед дорослого населення. Екологічний всеобуч може мати такі напрямки: участь батьків у природоохоронних акціях (озеленення, прибирання сміття); залучення батьків у створення бібліотек екологічного спрямування; організація екологічних свят, походів, екскурсій; ведення інформаційних щоденників, в яких містилися б статті про наслідки антропогенного впливу на навколишнє природне середовище; створення презентацій екологічного характеру, в яких будуть відображені проблеми місць відпочинку та наведені шляхи їх вирішення.

Досвід роботи Рижової Н.А. над екологічним проектом «Моє дерево» показав, що найбільш значимими для батьків є: дані про екологічну ситуацію в їх місті, мікрорайоні навчальних закладів, жилого масиву, парку де вони відпочивають; інформація про залежність стану здоров'я від якості оточуючого середовища; правила поведінки в екстремальних умовах (екологічні катастрофи); роль кімнатних, лікарських рослин у житті людини; вибір екологічно безпечних місць для прогулянок з дітьми, відпочинку на природі; інформація, яку отримують батьки від своїх дітей.

Під час просвіти батьків, велику увагу слід приділяти, поясненню значимості екологічної освіти для загального розвитку дитини (її мови, пам'яті, уваги, мислення, емоційної сфери тощо).

Досвід шкіл, в яких вже зроблені перші кроки в напрямку екологічної освіти батьків, показав, що більшість їх виявила готовність разом із навчальним закладом здійснювати екологічне виховання учнів, бажання брати участь в обговоренні екологічних проблем, запропонували свою допомогу у проведенні екскурсій, походів екологічного змісту.

Література

1. Вороніна Л. Взаємодія школи й сім'ї в екологічному вихованні. //Шкільний світ. – 2005. – №18-19.
2. Вороніна Л. Екологічне просвітництво батьків. //Шкільний світ. – 2003. – №45. – С. 3-6
3. Рыжова Н.А. Экологический проект «Моё дерево». – М.: Карапуз-дидактика: ТЦ «Сфера», 2006. – 256с.